

**Sotsiaalministri määruse „Sotsiaalkaitseministri 29. augusti 2023. a
määruse nr 48 „Inimkeskse hoolekande- ja tervishoiusüsteemi koordinatsioonimudeli
rakendamine“ muutmise“ seletuskiri**

1. Sissejuhatus

1.1. Sisukokkuvõte

Muudatusega kohandatakse nõudeid toetuse taotlejale ja partnerile. Muudatuste eesmärk on laiendada taotlejate ringi, täpsustada piirkondlikke osalemistingimusi ning tagada toetatavate tegevuste jätkusuutlik elluviimine erinevate piirkondade eripärasid arvestades. Samuti soovitakse tugevdada piirkondade võimekust koostööd teha ning luua eeldused integreeritud teenuste ühtlasemaks arenguks üle Eesti. Muudatused aitavad kaasata võimalikult palju piirkondi üleriigilistesse sotsiaal- ja tervishoiuvaldkonna integratsiooni ettevalmistustesse, arvestades nende eripärasid. Õendushaiglate kaasamine ning piirkondlike erisuste arvestamine Tartumaal ja Hiiumaal toetab teenustele võrdsemat kättesaadavust ja aitab ennetada piirkondlikku ebavõrdsust.

Määruse muudatused ei suurenda halduskoormust ei taotlejatele, toetuse saajatele ega partneritele, samuti ei kaasne muudatustega täiendavaid haldusülesandeid ega vajadust muuta olemasolevaid menetlusprotsesse.

1.2. Määruse ettevalmistaja

Määruse ja seletuskirja on koostanud Sotsiaalministeeriumi välisvahendite osakonna nõunik Margot Maisalu (tel 5243 827, margot.maisalu@sm.ee), integratsiooni ja esmatasandi tervishoiu poliitika juht Anneli Taal (tel 5865 8980, anneli.taal@sm.ee) ja hoolekande osakonna nõunik Anu Õun (tel 5911 9820, anu.oun@sm.ee). Määruse juriidilise ekspertiisi on teinud Sotsiaalministeeriumi õigusosakonna õigusnõunik Piret Eelmets (tel 626 9128, piret.eelmets@sm.ee). Määruse ja seletuskirja on keeletoimetanud Rahandusministeeriumi ühisosakonna dokumendihaldustalituse keeletoimetaja Virge Tammaru (tel 5919 9274, virge.tammaru@fin.ee).

1.3. Märkused

Määrus ei ole seotud muu menetluses oleva eelnõuga.

Määrus on seotud isikuandmete töötlemisega isikuandmete kaitse üldmääruse tähenduses, kuid arvestades, et täiendavaid isikuandmeid määruses muudatuste tegemisega ei koguta ega töödelda ja muudatused puudutavad taotlejate ringi erisusi, puudub määruisel mõju isikuandmete kaitse eesmärkidele.

Määruse muudatustega ei kaasne mõju halduskoormusele, sest muudatustega laiendatakse taotlejate (mitte toetuse saajate) ringi, arvestades piirkondlikke eripärasid.

2. Määruse sisu ja võrdlev analüüs

Määruses on neli muudatuspunkti.

Punktiga 1 lisatakse määruse § 9 lõikesse 2 punkt 7, mille kohaselt võib taotlejaks olla tervishoiuteenuste korraldamise seaduse § 25¹ tähenduses õendushaigla, mis paikneb nimetatud piirkonnas. Muudatus on oluline seetõttu, et õendushaiglad on esmatasandil olulised teenuseosutajad, kes suhtlevad igapäevase teenuseosutamise käigus tihedalt nii kohalike omavalitsuste (edaspidi KOV) kui ka perearstikeskustega ja neil on suhtlusvõrgustiku olemasolu tõttu lihtsam olulisi osapooli koostööle koondada. Õendushaigla on ka koht, kus integratsiooni sihtrühma on lihtne märgata ja valdkonnaülesesse teenusekoordinatsiooni kaasata.

Punktiga 2 lisatakse määruse § 9 lõikesse 4 punkt 3, mille kohaselt peab Tartumaa taotleja puhul projekti osapooliks olema Tartu linn või Tartumaa KOVid ilma Tartu linnata. Tartumaal on koordineerimismudelit ja võrgustikutööd arendatud projekti toetusel kahes piirkonnas: Tartu linnas ja maakonna KOVides eraldi. Selleks et projekti tegevustega saaks jätkata ja riiklikule süsteemile üleminek oleks sujuv, on mõistlik toetada neid mudeleid, mis juba toimivad.

Punktiga 3 täiendatakse määruse § 9 lõikega 6, mille kohaselt peavad Hiiumaal olema projekti osapoolena kaasatud piirkonna nelja nimistut teenindavad perearstiabi osutajad. Muudatus on vajalik, kuna Hiiumaal on küll viis perearsti nimistut, kuid ühele nimistule on olnud keeruline uut perearsti leida. Vältimaks olukorda, kus maakond ei saa projektis osaleda seetõttu, et sinna ei leita uut perearsti või asendajat, vähendatakse Hiiumaa puhul osalevate nimistute (perearstide ja nende asendajate) arvu nõuet.

Punktiga 4 lisatakse määrusesse § 29, mille kohaselt rakendatakse § 9 lõike 2 punkti 7, § 9 lõike 4 punkti 3 ja § 9 lõiget 6 tagasiulatuvalt alates 13. novembrist 2025. Muudatus on vajalik selleks, et piirkonnad saaksid toetatavate tegevuste suhtes, sõltumata hetke eripärast, esitada perioodi jooksul taotluse taotlusvooru, mis on veel avatud. Muudatused ei tee toetuse saamise tingimusi rangemaks ega sea taotlejatele uusi kohustusi. Muudatused ei puuduta juba rahastatud projektide toetuse saajaid.

3. Määruse vastavus Euroopa Liidu õigusele

Määrus on vastavuses Euroopa Liidu õigusega.

Määruse koostamisel on arvestatud järgmiste Euroopa Liidu õigusaktidega:

- 1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/1060, millega kehtestatakse ühissätteid Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ja Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid;
- 2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/1057, millega luuakse Euroopa Sotsiaalfond+ ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1296/2013.

4. Määruse mõjud

Muudatustega antakse piirkondadele paindlikum võimalus taotleda toetust, arvestades piirkonna võimekust ja kohalikke olusid. Sellega suureneb tõenäosus, et hoolduskoordineerimise raames planeeritud võrgustikutöö ja koordineeritud teenuseosutamine käivitub üle Eesti, sealhulgas Harju maakonnas, samuti piirkondades, kus õendushaiglatel on kohalikus koostöös oluline roll. Oluline on, et taotlema saaksid tulla ka piirkonnad, kus perearstiabi osutajaid on vähe ja kus asukohast tulenevalt võib tekkida olukord, et perearstide asendajaid ei ole võimalik mõistliku aja jooksul leida.

5. Määruse rakendamise seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud.

Määrusemuudatused ei tingi muutusi planeeritud eelarves ega tegevustes.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub tagasiulatuvalt alates 13. novembrist 2025. Tagasiulatuv jõustumine on vajalik, et tagada kõigis piirkondades määruse eesmärkide elluviimine.

7. Määruse kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitati eelnõude infosüsteemi (EIS) kaudu kooskõlastamiseks Rahandusministeeriumile, Kliimaministeeriumile, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile, Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumile, Eesti Linnade ja Valdade Liidule ja e-posti teel Riigi Tugiteenuste

Keskusele ning arvamuse avaldamiseks Sotsiaalkindlustusametile, Eesti Perearstide Seltsile ja Eesti Haiglate Liidule. Samuti edastati eelnõu EISI kaudu arvamuse avaldamiseks ühtekuuluvuspoliitika 2021–2027 rakenduskava seirekomisjonile ja Euroopa Komisjonile. Kliimaministeerium, Rahandusministeerium ja Sotsiaalkindlustusamet koostööstasid eelnõu vaikimisi. Riigi Tugiteenuste Keskus koostööstas eelnõu vaikimisi, kuid edastas oma tähelepanekud. Eesti Haiglate Liit ja Eesti Perearstide Selts esitasid oma arvamuse, millega ei arvestatud.